

Ystads kommun

Granskning av årsbokslut 2015-12-31

Daniel Lantz

Cecilia Isaksson

Oskar Jönsson

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
1. Inledning.....	4
1.1. Uppdrag och syfte.....	4
1.2. Metod och avgränsning.....	4
2. Resultaträkning.....	5
2.1 Utfall kommunen.....	5
2.2 Driftredovisning.....	8
2.3 Sammanställd redovisning.....	10
2.4 Investeringsverksamheten.....	11
3. Balansräkning.....	11
3.1 Anläggningstillgångar	11
3.2 Exploatering.....	12
3.3 Periodisering av intäkter och kostnader	12
3.4 Upplupna intäkter/bidrag.....	12
3.5 Avsättningar	13
3.6 Långfristiga skulder	13
3.7 Förutbetalda intäkter/bidrag	13
3.8 Tvister, myndighetskrav	13
4. God redovisningssed.....	14
4.1 Nya rekommendationer	14
4.2 Avveckling av Sydsåkanska gymnasieförbundet	14
4.3 VA-verksamhet	14
4.4 Intern kontroll	15
4.5 Resultatutjämningsreserv (RUR)	15
5. Mål för god ekonomisk hushållning och balanskravet.....	15
5.1 Lagstadgade krav	15
5.2 Finansiella mål	15
5.3 Balanskravet	16
5.4 Verksamhetsmål	16
6. Sammanfattande bedömning.....	18
7. Källor	19

Sammanfattning

På uppdrag av kommunrevisionen i Ystads kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2015.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 9a § granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Årets resultat

Årets resultat uppgår till 12,9 mkr vilket är 6,4 mkr lägre än föregående år. 2015 års resultat är 7,3 mkr bättre än budget. I förhållande till prognos i delårsrapport för tertial 2 är resultatet cirka 9,0 mkr bättre. Under 2015 har Ystads kommun erhållit återbetalning av premier för avtalsgruppförsäkring och avgiftsbefrielseförsäkring för 2004. För Ystads kommun motsvarar detta en positiv resultateffekt om 9,5 mkr. Motsvarande återbetalning skedde ej under 2014. Ökningen av verksamhetens nettokostnader uppgår för 2015 till 4,5% (2,5%). Skatteintäkter, bidrag och utjämning har ökat under 2015 med 4,0 % (1,1%). Större nettokostnadsökning än skatteintäktsökning är en oroande trend.

Verksamheternas totala avvikelser uppgår till -2,1 mkr. Störst överskott visar Samhällsbyggnadsnämnden med en positiv budgetavvikelse på 5,1 mkr. En stor bidragande orsak till Samhällsbyggnadsnämndens övererskott är att nämnden har sålt fastigheter som medfört reavinster på 1,2 mkr. Inga exploateringsprojekt har avslutats under året. Nämnden har gjort en nedskrivning av Österporthallen på 7,0 mkr, nedskrivningen var medtagen i budgeten för året. Socialnämnden redovisar ett underskott på 10,9 mkr för 2015. Störst underskott finns inom avdelningen för Funktionsnedsättning och socialpsykiatri där kostnader och personlig assistans och externa placeringar har ett underskott på 5,9 mkr. Socialnämnden har beslutat om åtgärdsplaner med kostnadsbesparingar. Dock tydliggör avvikelserna att tillräckliga åtgärder ej vidtagits för att nå en budget i balans. Övriga nämnder redovisar överskott eller mindre underskott. Årets överskott för 2015 kan till stor del hänföras till kommungemensamt och finansiering var överskott uppgår till 9,4 mkr.

Soliditeten har minskat de senaste fem åren med 15 procentenheter från 49 % till 34 %. Detta medför en ökad skuldsättningsgrad och minskad självfinansieringsgrad vilket ökar räntekänsligheten. Om hela den räntebärande skulden drabbas av 1 % höjning minskar kommunsens årliga resultat med ca 5,5 mkr.

Befolkningsutvecklingen har under den senaste femårsperioden varit positiv, men med födelseunderskott på 99 personer (-101 personer). Födelseunderskottet kompenseras med en stark inflyttning. Årets befolkningsökning ligger i nivå med kommunens mål på en årlig befolkningsökning på 1 procent.

Vid årsskiftet 2015/2016 överfördes verksamheten i Sydsåkanska Gymnasieförbundet till Ystads kommun. I överenskommelse skall det ingå en fördelning av kostnaderna för avvecklingen av förbundet. Ystad kommun har gjort en avsättning för avvecklingskostnader på 10 mkr, vilket huvudsakligen avser pensionskostnader. Ev. tillkommande kostnader som uppstår i samband med avvecklingen kommer att belasta kommunens resultat för 2016.

God ekonomisk hushållning

Vi kan konstatera att balanskravet har uppfyllts och två av tre finansiella mål har uppnåtts för 2015 samt en övervägande del av verksamhetsmålen. Enligt kommunstyrelsen har verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheterna till övervägande del har uppnåtts och att verksamheten därmed ur allmän synpunkt kan anses ha bedrivits enligt god ekonomisk hushållning.

Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2015 uppgick till 484,1 mkr. Utfallet under 2015 uppgick till 304,5 mkr vilket innebär en genomförandegrad om cirka 62,9 % (60,1 %). Avvikelsen i kronor uppgår till 179,6 mkr. Det konstateras att fullmäktiges antagna budget över investeringsverksamheten ej har uppnåtts under året.

God redovisningssed

Avvikelse från god redovisningssed finns inom redovisningen av intäkter från försäljning av tomtmark. Vi bedömer trots avvikelse avseende redovisning av exploateringar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Synpunkter på bokslut och årsredovisning framgår vidare i rapporten.

1. Inledning

1.1. Uppdrag och syfte

På uppdrag av kommunrevisionen i Ystads kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2015.

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.

Enligt kommunallagen ska revisorerna även bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet. Motsvarande gäller för granskning av delårsbokslutet. Granskningsrapport och bedömning avseende delårsrapporten har lämnats separat.

Denna rapport behandlar ur revisionssynpunkt väsentliga iakttagelser och belopp.

1.2. Metod och avgränsning

Granskningen har utgått från risk och väsentlighet vid prioritering av granskningsåtgärder.

Vår uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning har begränsats till av kommunfullmäktige fastställda mål, således har inte nämnders och styrelsers egna aktiviteter omfattats av granskningen.

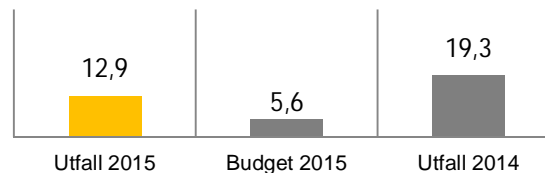
2. Resultaträkning

2.1 Utfall kommunen

Övergripande kommentarer till utfallet

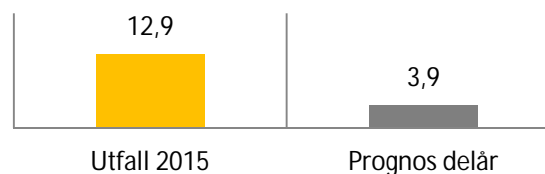
Årets resultat uppgår till 12,9 mkr vilket är 6,4 mkr lägre än föregående år. I förhållande till budget är årets resultat 7,3 mkr bättre. Kommunens resultat kan dels hänföras till Kommunstyrelsen där budgetavvikelsen uppgår till 9,0 mkr, dels till Finansiering där budgetavvikelsen uppgår till 4,5 mkr. Överskottet från kapitaltjänstkostnader uppgår till 2,5 mkr och beror till stor del av att investeringarna har släpat efter, vilket inneburit att behovet av budgetkompensation inte varit lika stort som i budget. Under 2015 har Ystads kommun erhållit en återbetalning från AFA för 2004 på 9,5 mkr. Motsvarande post fanns inte under 2014. Justerat för denna engångspost är resultatet 15,9 mkr sämre än 2014.

Kommunens totala utfall i jämförelse med budget och föregående år

I förhållande till den prognos som avlämnades per 2015-08-31 är utfallet om 12,9 mkr ca 9,0 mkr bättre. Kommunstyrelsen har ett utfall som överstiger prognosen från delårsrapporten med 6,4 mkr. Samhällsbyggnadsnämnden har ett utfall som överstiger prognosen med 7,0 mkr. Socialnämnden som har störst negativ budgetavvikelse i absoluta tal har en avvikelse mot prognosen som lämnades per 2015-08-31 med -1,6 mkr. Övriga nämnder har mindre avvikelser mot prognos per 2015-08-31.

Kommunens totala utfall i jämförelse med prognos avlämnad vid delårsbokslut 2015-08

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Verksamhetens nettokostnader uppgår till -1 322,3 mkr vilket är en ökning med 54,8 mkr jämfört med föregående års utfall om -1 267,5 mkr. Dock har årets resultat påverkats positivt pga. återbetalning av avtalspremier (AFA) för premier inbetalda 2004, vilket medfört en positiv effekt på nettokostnaderna med 9,5 mkr för 2015. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnader (exkl. finansnetto) uppgår till 4,5 % jämfört mellan 2015 och 2014. Vid justering för återbetalningen av avtalspremier, som är en post av engångskaraktär för 2015, uppgår nettokostnadsökningen till 5,1 %. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnad är högre än föregående år.

Skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning uppgår till 1 331,4 mkr 2015 och jämfört med föregående års utfall om 1 280,5 mkr medför detta en ökning om 50,9 mkr.

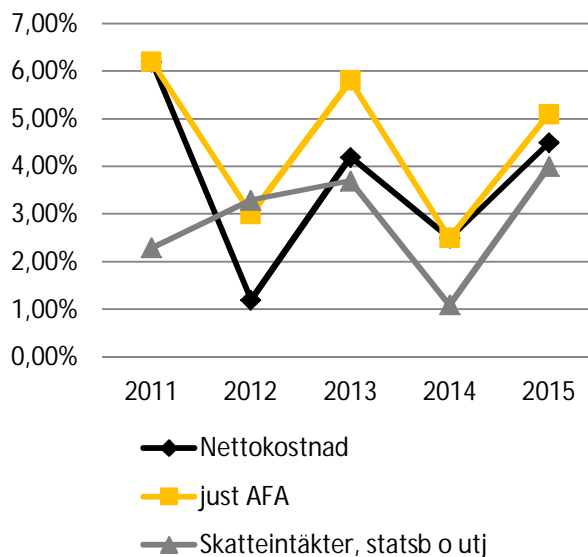
Ökningstakten avseende skatteintäkter, bidrag och utjämning är mellan 2014 och 2015 4,0 % vilket kan jämföras med ökningstakten för verksamhetens nettokostnader (exkl. finansnetto) om 4,5 % inklusive 2015 års positiva effekt av återbetalningspremier och 5,1 % justerat för denna effekt.

Det konstateras således att ökningstakten avseende verksamhetens nettokostnader har minskat vid jämförelse med föregående års förändring. Större nettokostnadsökning än skatteintäktsökning är en oroande trend. SKL:s skatteunderlagsprognos från februari 2016 visar på förbättrade skattintäkter för 2016-2017.

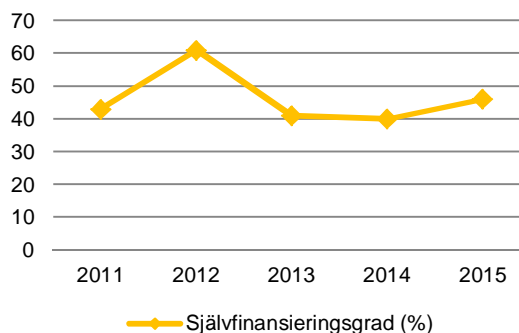
Nyckeltal, självfinansieringsgrad

Mellan 2011-2015 har självfinansieringsgraden (andel av investeringar som finansieras av egna medel) legat på mellan 40-60 % av genomförda investeringar. Orsaken till att finansieringsgraden ligger på denna nivå är att kommunen de senaste åren genomfört flera stora investeringar vilket den löpande verksamheten inte klarar av att finansiera. Kortsiktigt ser vi inga problem att självfinansieringsgraden ligger på denna nivå. Dock, på lång sikt, bör självfinansieringsgraden öka då ökad extern upplåning medför ökade räntekostnader, vilket belastar driftresultatet. Samtidigt ökar exponeringen gentemot ränteförändringar. Med nuvarande situation på lånemarknaden ses inga problem. Skulle dock ränteläget förändras med stigande räntor i framtiden så kommer detta att medföra ökade räntekostnader för kommunen.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

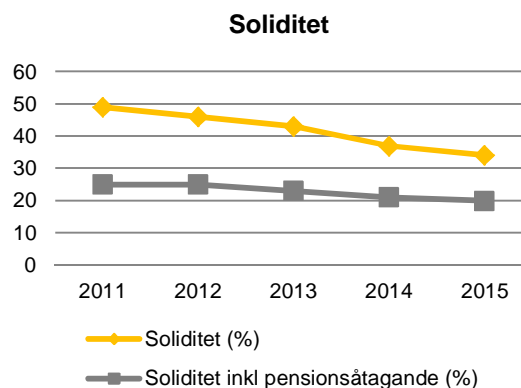

Självfinansieringsgrad

Nyckeltal, soliditet

Soliditeten har vid en jämförelse mellan 2011-2015 minskat med 15 procentenheter från 49 procent till 34 procent. Orsaken till försämringen bedöms bero på två orsaker dels att kommunen har ökat utlåning till de kommunala bolagen via internbanken dels att man gjort stora investeringar under de senaste fem åren. Kommunens totala utlåning till de kommunala dotterbolagen uppgår per 2015-12-31 till 1 250,3 mkr. Justerat för vidareutlåning till de kommunala dotterbolagen så uppgår kommunen soliditet till 48,9 %. Genomsnittlig soliditet för Sveriges kommuner uppgår till 47,6 % (2014).

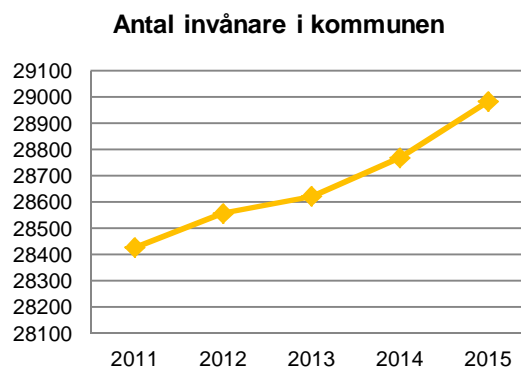

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Pensionsåtaganden uppgår för 2015 till 591,8 mkr. Soliditeten inkl. pensionsåtagande är 19,9 procent. En minskande soliditet ökar kommunens exponering gentemot ränteförändringar på lånemarknaden. I dagsläget råder ett lågt ränteläge och prognoserna tyder inte på någon markant räntehöjning inom kort. Dock behöver kommunen vara uppmärksam på förändringar då räntehöjningar kommer att medföra ökade kostnader för kommunen.

Nyckeltal, befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen har under den senaste femårsperioden varit positiv. Totalt har befolkningen ökat med 558 personer vid en jämförelse mellan 2011 och 2015. För 2015 är befolkningsökningen 214 personer vilket är en ökning med 0,7 procent. Ökningen ligger under kommunens mål på en årlig befolkningsökning på 1 procent.

Att kommunen har en befolkningsökning innebär att invånarna kommer att kräva en högre nivå på den kommunala servicen vilket kommer att kräva fortsatta investeringar.

I samband med revisionen har vi noterat följande poster av engångskaraktär:

Nedskrivning av Österporthallen	-7,0 mkr
Återbetalning AFA-premier 2004	9,5 mkr
Statligt statsbidrag för ökade kostnader för mottagande av flyktingar	2,7 mkr
	13,8 mkr

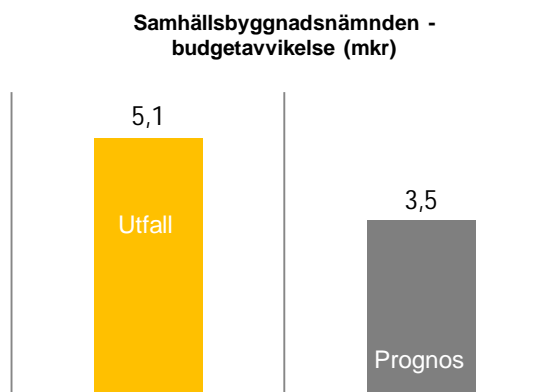
2.2 Driftredovisning

Verksamheternas (exkl. kommungemensamt och finans) totala avvikelser uppgår till -2,1 mkr. En nämnd uppvisar en stor negativ avvikelse mot budget. Jämfört med budget uppgår den negativa avvikelsen för Socialnämnden till 10,9 mkr (-1,4%). Avdelningen för Funktionsnedsättning och socialpsykologi uppvisar en negativ budgetavvikelse på 8,9 mkr där personlig assistans och externa placeringar på vårdhem har ett underskott på 5,9 mkr. Gruppboende redovisar ett underskott 1,2 mkr. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ligger i nivå med budget för 2015. Vård och omsorg redovisar ett underskott på 1,6 mkr, vilket kan hänföras till ökade personalkostnader inom särskilt boende. Förvaltningen menar att det finns svårigheter att hitta personal med rätt kompetens, vilket leder till mycket overtid för befintlig personal samt sjukskrivningar. Frisknärvaron har varit 91,5% (92,4%).

Belopp i mkr	Budgetavvikelse	Budgetavvikelse i förhållande total budget (%)
Ledning och utveckling	4,2	3,4
Överförmyndarnämnd	-0,1	-4,8
Hamn	0,0	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	-1,0	-0,2
Gymnasienämnd	0,0	0,0
Kulturnämnd	-0,2	-0,6
Myndighetsnämnd	0,8	12,7
Samhällsbyggnadsnämnd	5,1	1,0
Socialnämnd	-10,9	-1,4
Revision	0,0	0,0
Summa	-2,1	-0,1
Kommungemensamt och finans	9,4	2,8
Total budgetavvikelse	7,3	0,3

Ledning och utveckling redovisar ett budgetöverskott på 4,2 mkr. Kommunalförbunden redovisar ett överskott på 0,1 mkr. Under 2015 har Ystads kommun gjort nedskrivning av Österportshallen på 7,0 mkr. Kommunen har minskat avsättningen för avvecklingskostnader för Sydsånska Gymnasieförbundet med 1,5 mkr. Myndighetsnämnden redovisar ett överskott med 0,8 mkr. Orsakerna till överskottet är förbättrat resultat från bygglovsverksamheten med fler bygglovsärenden och vakanta tjänster.

Samhällsbyggnadsnämnden visar en positiv budgetavvikelse om cirka 5,1 mkr. Orsaken till överskottet är huvudsakligen reavinster vid försäljning av fastigheter under 2015 på 1,2 mkr. Nämnden har gjort en nedskrivning på 7,0 mkr av Österportshallen, vilket dock var budgeterad. Tekniska avdelningen för gata och park redovisar ett överskott på 3,5 mkr, vilket beror på en mild vinter och vakanta tjänster.

Stadbyggnadsavdelningen redovisar ett överskott på 1,3 mkr, vilket bland annat beror på ett bättre resultat för översiktsplaneringen. Fastighetsavdelningen redovisar ett underskott på 3,9 mkr, vilket beror på akuta underhållsåtgärder, ökade larm- och bevakningskostnader

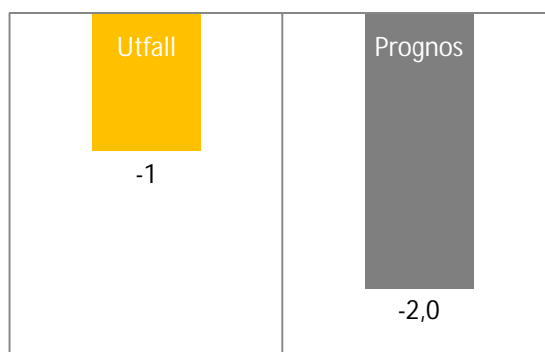
samt inbrotts- och skadegörelsekostnader.

VA-verksamheten redovisar ett underskott på 1,3 mkr för 2015 och totalt uppgår investeringsfonden till 7,7 mkr.

Avfallsverksamheten redovisar ett överskott på 0,4 mkr. Det ackumulerade överskottet uppgår per 2015-12-31 till 2,4 mkr.

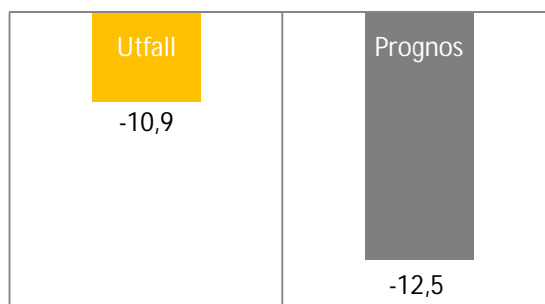
Barn- och utbildningsnämnden visar ett underskott i förhållande till budget om 1,0 mkr. Områdena barnomsorg och utbildning 1-16 år redovisar ett underskott på 2,6 mkr, vilket beror på färre antal elever i de små åldergrupperna. Högre intäkter för badet på Ystad Arena gör att man redovisar ett budgetöverskott på 0,9 mkr. Lägre kostnader för skolskjuts och avgifter och taxor för fritidshem, försäljning av skolplatser och återsökning av momsbidrag innebär ett överskott på 3,0 mkr för Barn- och utbildningsnämnden centralt.

Barn- och utbildningsnämnden - budgetavvikelse (mkr)

Socialnämnden uppvisar en negativ avvikelse mot budget på 10,9 mkr. I utfallet ingår en upplösning förutbetalda intäkter för nyanlända med 5,2 mkr, justerat för denna post så uppgår underskottet till 16,1 mkr. Det är en oroväckande resultatutveckling för Socialnämnden. Avdelningen Funktionsnedsättning och Socialpsykologi har en budgetavvikelse på -8,9 mkr. Enligt nämnden så beror underskottet till största del på ökade kostnader inom personlig assistans och externa placeringar.

Socialnämnden (mkr) - budgetavvikelse (mkr)

IFO redovisar ett underskott på 2,9 mkr. I resultatet ingår, den ovan nämnda, engångsposten för upplösning av förutbetalda intäkter för nyanlända flyktingar på 5,2 mkr. Justerat för denna post så uppgår underskottet till 8,1 mkr. Större avvikelser finns inom placeringar av barn och unga i familjehem och på institution samt köpt öppenvård. Avdelningen för Vård och Omsorg redovisar ett underskott på 1,6 mkr, vilket beror på ökade kostnader inom särskilt boende. Avdelningen har nått en förlikning med PEAB avseende bygget av det särskilda boende på Väderleksvägen, där avdelningen har betalt 0,8 mkr för tillkommande ÅTA-poster. Vi kan notera att den genomsnittliga frisknärvaron (91,5%) har en negativ trend (fg år 92,4%), samtidigt som det är svårt att hitta vikarier. Detta innebär en ökad belastning för övrig personal med övertidsarbete som följd. Vår bedömning är att detta inte är en långsiktigt hållbar situation.

Kommunstyrelsen har under 2015 begärt skriftliga handlingsplaner från Socialnämnden för att nå en budget i balans. Socialnämnden har beslutat om åtgärdsplaner med kostnadsbesparingar. Dock tydliggör avvikelserna att tillräckliga åtgärder ej vidtagits för att nå en budget i balans. För 2016 har nämnden erhållit ett budgettillskott på 8 mkr. Vår bedömning är att det är ytterst osäkert om Socialnämnden kommer att kunna hålla budgeten för 2016.

Finansieringsverksamheten visar en positiv budgetavvikelse om 4,5 mkr där den väsentligaste förklaringsorsaken är lägre kostnader för kapitaltjänstkostnader med 2,5 mkr, då flertalet investeringar blivit försenade vilket medfört minskat behov av budgetkompensation. Finansnettot översteg budget med 14,2 mkr och beror på ett förbättrat ränteläge under 2015. Skatteintäkter och generella statsbidrag understeg budget med 12,2 mkr.

Kommunen har erhållit 34,8 mkr i tillfälligt stöd för ökade kostnader till följd av flyktingsituationen. I enlighet med RKR:s rekommendation har kommunen periodiserat 12/13-delar av bidraget till 2016, vilket innebär att c:a 2,7 mkr har intäktförts under 2015. Kommunen har erhållit 9,5 mkr i återbetalning av AFA-premier från 2004. Samtidigt har pensionskostnaderna ökat med 7,5 mkr under 2015. Kommunen har erhållit en utdelning från det kommunala dotterbolaget Ytornet AB på 11,0 mkr under 2015. För 2016 finns det en budgeterad utdelning på 6,0 mkr.

2.3 Sammanställd redovisning

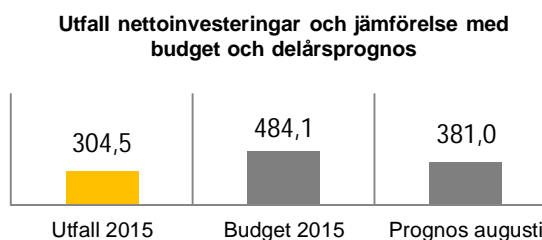
Den totala kommunkoncernen som konsolideras omfattas av Ystad Energi AB (100%), AB Ystadbostäder (100%), Ystad Hamn Logistik AB (100%), Ystad Teater AB (94,5%), Ystads Industrifastigheter AB (100%), AB Ystad Saltsjöbad (90,6%) Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund (c:a 36%), Sydsånska Gymnasieförbundet (c:a 49%) samt Ystad-Österlenregionens Miljöförbund (c:a 43%).

Resultatet för hela kommunkoncernen uppgår till 30,3 mkr (29,6 mkr) vilket är cirka 0,7 mkr bättre än föregående år. Ystad Teater AB samt Sydsånska Gymnasieförbundet redovisar underskott. Övriga hel- och delägda bolag som konsolideras i den sammanställda redovisningen visar på överskott för räkenskapsåret 2015.

Bolag	Resultat efter finansiella poster
Ystad Energi AB	29,8 mkr
AB Ystadbostäder	7,0 mkr
Ystads Industrifastigheter AB	7,6 mkr
Ystad Hamn Logistik AB	2,2 mkr
Ystad Teater AB	-3,7 mkr
AB Ystads Saltsjöbad	3,6 mkr
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	0,7 mkr
Sydsånska Gymnasieförbundet	-12,8 mkr
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	0,0 mkr

2.4 Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2015 uppgick till 484,1 mkr. Utfallet under 2015 uppgick till 304,5 mkr vilket innebär en genomförandegrad om cirka 62,9 % (60,1%). Avvikelsen i kronor uppgår till 179,6 mkr. Det konstateras att fullmäktiges antagna budget över investeringsverksamheten ej har uppnåtts under året.

3. Balansräkning

Samtliga väsentliga konton har granskats utifrån bokslutsspecifikationer och underlag samt har stämts av mot huvudboken. Poster som uppvisar stora förändringar jämfört med föregående års bokslut har granskats analytiskt.

3.1 Anläggningstillgångar

Kommunens totala nettoinvesteringar för året uppgår till 304,5 mkr, vilket utgör 62,9 % av den totala investeringsbudgeten. Samhällsbyggnadsförvaltningen står för 88,4 % av kommunens totalt genomförda investeringar, vilka främst består av uppförande av Ystad Arena, Nedraby vattenverk, energieffektivisering, markköp samt VA-arbeten inom hamnområdet. Hamnen står för 5,8% av årets totala nettoinvesteringar. De största investeringarna under året har varit VA-arbeten inom hamnområdet, Kompletterande arbete för Färjeläge 4 och påldäck för Färjeläge 3.

Av årets totala investeringsbudget om 484,1 mkr har 179,6 mkr inte förbrukats som planerat. Motsvarande skillnad mellan beslutade och genomförda investeringar uppgick till 211,8 mkr föregående år. Enligt årsredovisningen kommer de investeringsmedel som inte förbrukats under 2015 förmodligen att överföras till 2016 års budget via kompletteringsbudgeten.

Stickprov av större investeringar under året har granskats mot underlag utan anmärkning.

Under året har kommunen sålt ett antal anläggningstillgångar, främst fastigheter, med en realisationsvinst på totalt 1,2 mkr.

Självfinansieringsgraden för 2015 uppgår till 46%, vilket är en förbättring jämfört med föregående år som då uppgick till 40%. Självfinansieringen har den senaste fem åren i genomsnitt uppgått till 46%.

Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation RKR 11.4 om Materiella anläggningstillgångar tydliggör kravet på komponentavskrivning på tillgångar där förväntningen är att det ska finnas skillnader i nyttjandetid. Vi har granskat riktlinjerna och bedömer att dessa följer aktuell rekommendation.

3.2 Exploatering

I balansräkningen finns exploateringsfastigheter redovisade som omsättningstillgångar till ett bokfört värde på 9,4 mkr (20,2 mkr). Inga exploateringsprojekt har avslutats under 2015. Minskningen av det bokförda värdet är på grund av erhållna intäkter på bland annat Västra Sjöstaden II (4,9 mkr), Nybrostrand väster (3,9 mkr) och Källesjö Nord (6,7 mkr). Under 2015 har kommunen erhållit 16,1 mkr i intäkter från försäljningar.

Rådet för kommunal redovisning har gett ut idéskriften Redovisning av kommunal markexploatering. Skriften är inte normerande men ska ses som en praktisk vägledning. Av denna framgår att markexploatering ska redovisas enligt följande:

- Erhållen ersättning vid försäljning av mark – intäktsförs normalt vid försäljningen/tillträdet. Som kostnad redovisas det bokförda värdet på den mark som säljs, i förekommande fall även kostnaden för markberedningen.
- Anslutningsavgifter och gatukostnadsersättningar – periodiseras som en intäkt i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder
- Utgifter för gata, gång- och cykelväg, grönområde och vatten etc – Under pågående projekt redovisas de som pågående arbete och skrivs därmed inte av. När de olika delarna är färdigställda ska dessa aktiveras och skrivas av systematiskt.

Kommunen har sedan föregående år nya riktlinjer för exploateringsredovisning, vilket till stora delar är förenlig med RKR:s idéskrift. Dock avviker kommunen avseende intäktsredovisning vid försäljning av tomtmark, där intäkten periodiseras. Orsakerna till att inte ändra är att det skulle innebära stora svängningar av resultatet mellan åren beroende på antalet tomtförsäljningar.

Vi ser att kommunen har gjort vissa anpassningar till idéskriften, bl.a. avseende klassificering mellan anläggningstillgång och omsättningstillgång. Dock följer man inte idéskriftens anvisningar om intäktsredovisning.

3.3 Periodisering av intäkter och kostnader

Genomförd granskning av periodiseringsposter av större fakturor under perioden december 2015 och januari 2016 har genomförts. Vid vår periodiseringsgranskning noterade vi en faktura ställd till Ystad Hamn Logistik AB för hamnarrende för 2015 som var inklusive mervärdesskatt. Arrende av hamnen är ej momspliktig verksamhet. Fakturan har justerats.

3.4 Upplupna intäkter/bidrag

Kommunen har utestående fordringar för utgifter för omhändertagande av ensamkommande flyktingbarn. Fordran på Migrationsverket uppgår per 2015-12-31 till cirka 27,0 mnkr. Orsaken till beloppets storlek är Migrationsverkets handläggningstider. I posten ingår en oreglerad fordran på Migrationsverket som hänför sig till 2014 med 4,1 mnkr. Upplupen intäkt för fjärde kvartalet uppgår till 17,1 mkr. Ingen ansökan är ännu gjord för fjärde kvartalet, vilket innebär att det finns en viss osäkerhet kring det slutliga beloppet. Vi vill poängtera att eventuell avvikelse från det reserverade beloppet i bokslutet kommer att ge en resultat effekt för Socialnämnden under 2016.

3.5 Avsättningar

Pensionskostnader har periodiserats utifrån beräkning gjord av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Enligt den s.k. "blandmodellen" redovisas de intjänande pensionerna före 1998 som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Av den totala pensionsskulden om 661,2 mkr avser 591,8 mkr ansvarsförbindelse, vilket medför att c:a 90 % av den totala pensionsskulden ligger utanför balansräkningen och skall således finansieras av löpande medel. Jämfört med föregående år har pensionsåtagande minskat med 20,8 mkr och bedöms bero på att årets utbetalningar överstiger årets insättningar. Om pensionsåtagandet skulle tagits in i balansräkningen så skulle det lett till en minskning av soliditeten från 34,1% till 19,9%.

3.6 Långfristiga skulder

Långfristiga skulder, dvs. skulder som förfaller till betalning senare än 12 månader från balansdagen ökade under 2015 till 2 221,7 mkr. Nettoökningen för 2015 uppgick till 320,0 mkr. Detta innebär att 53,5% av kommunens balansomslutning avser långfristiga lån. C:a 1 250,3 mkr av de externa lånen har vidareutlånats till de kommunala dotterbolagen. 85% (87%) av lånen har fast ränta med varierande bindningstid. Vi vill upplysa om riskerna i samband med ränteförändringar ökar i takt med att kommunen fortsätter att finansiera sina investeringar med externa lån.

3.7 Förutbetalda intäkter/bidrag

2015 utbetalades ett tillfälligt statsbidrag till Sveriges kommuner och landsting för att hantera den rådande flyktingsituationen på totalt 10 miljarder kronor. Av dessa har Ystads kommun erhållit 34,8 mnkr.

I ett yttrande från RKR från december 2015 lämnas en rekommendation om hur statsbidraget ska redovisas. Det slås fast att inkomsten bör periodiseras med en jämn fördelning från och med december 2015, eller från den månad 2015 när kommunen eller landstinget bedömt att kostnaderna för flyktingsituationen började öka i betydande omfattning. Periodiseringen sträcker sig fram till och med december 2016.

För Ystads kommun har ca 2,7 mnkr intäktsförts 2015 medan resterande 32,1 mnkr ska intäktsföras 2016.

3.8 Tvister, myndighetskrav

Ystads kommun har fortsatt diskussioner med SWECO kring ersättning för påstådda felaktigheter i projektledningen för Nedraby Vattenverk. SWECO har bestridit kommunens krav. Samhällsbyggnadsnämnden kommer att under 2016 ta beslut om hur man ska vidare i ärendet.

Ystad Saltsjöbad bedriver pågående diskussioner med byggtreprenören Thage i Skåne AB gällande ev. kompensation i samband med komplikationer för utbyggnad av SPA-avdelning.

I övrigt finns inga väsentliga tvister eller anspråk som kommit till vår kännedom.

4. God redovisningssed

4.1 Nya rekommendationer

Nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) som har tillkommit som börjat gälla 2015:

- ▶ Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd (RKR 2.2) vilket berör redovisning av t ex pensionsförpliktelser. Utfästelser om särskild avtalspension ska redovisas på balansräkningens skuldsida, i allmänhet som avsättning enligt kriterierna i 6 kap. 11§ Lagen om kommunal redovisning, annars som skuld. Pensionsförpliktelser till anställd enligt visstidsförordnande eller förtroendevald enligt pensionsreglemente där utbetalning påbörjats ska redovisas som avsättning, oavsett när intjänandet skett. Det samma gäller förpliktelse där man har grund att anta att utbetalning kommer att ske. Pensionsförpliktelse till anställd enligt visstidsförordnande eller till förtroendevald enligt pensionsreglemente som inte har börjat utbetalas ska redovisas som ansvarsförbindelse eftersom den inte uppfyller kriterierna för avsättning. Bedöms vara uppfyllt.
- ▶ Värdering av och upplysning om pensionsförpliktelser (RKR 17.1) klargör grunderna för värdering av pensioner. Bedöms vara uppfyllt.
- ▶ Bestämmelser om löpande bokföring (RKR 23) innehåller bestämmelser om löpande bokföring, verifikationer, arkivering av räkenskapsinformation samt systemdokumentation och behandlingshistorik. Bedöms vara uppfyllt.

4.2 Avveckling av Sydsåkanska gymnasieförbundet

Sydsåkanska gymnasieförbundet kommer att avvecklas 1 april 2016. Ystad kommun har per 2015-12-31 reserverat 10,0 mkr för återstående del av Sydsåkanska gymnasieförbundets ansvarsförbindelser för pensioner. Skulle det tillkomma ytterligare kostnader fram till avvecklingen så kommer det att belasta resultatet för 2016.

4.3 VA-verksamhet

Kommunen redovisar ev. överdebitering, i enlighet med RKR 18 Redovisning av intäkter från avgifter, bidrag och försäljning, som en förutbetalad intäkt. Utgående ackumulerat överutttag per 2015-12-31 uppgår till 7,7 mkr.

I årsredovisningen särredovisas VA-verksamheten med tillhörande resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt tillhörande noter.

4.4 Intern kontroll

I årsredovisningen redovisas genomförda åtgärder enligt de fastställda intern kontrollplanerna. Av redovisningen framgår att det finns ett par områden där det finns förbättringspotential. Dessa områden är identifierade och förvaltningarna arbetar med att åtgärda bristerna. Kommunstyrelsen gör bedömningen att de flesta nämnder arbetar med intern kontroll på ett tillfredsställande sätt.

4.5 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Det finns enligt Kommunallagen en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av kommunens resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med reserven är att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. I bokslutet för 2013 gjordes en avsättning på 22,5 mkr och totalt uppgår resultatutjämningsreserven till 83,4 mkr. För 2015 finns ingen möjlighet att öka avsättningen till RUR då årets resultat efter balanskravsjusteringar understiger en procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

5. Mål för god ekonomisk hushållning och balanskravet

5.1 Lagstadgade krav

Enligt kommunallagen skall kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning. Både finansiella mål samt verksamhetsmål avses och det är endast av fullmäktige fastställda mål inom ramen för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen skall utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter skall revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Även kravet på balans mellan intäkter och kostnader d.v.s. balanskravet, är lagstadgat. Avstämning av balanskravet skall göras i delårsrapport och årsredovisning.

5.2 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har antagit tre finansiella mål för 2015. Målen är oförändrade jämfört med föregående år. Avstämning av måluppfyllelsen görs i förvaltningsberättelsen. Vi har i granskningen följt upp och verifierat måluppfyllelsen.

- ▶ *Årets resultat ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna.*
- ▶ *Kostnaderna ska inte öka mer procentuellt än skatteintäkter och statsbidrag.*
- ▶ *Det egna kapitalet skall inflationssäkras.*

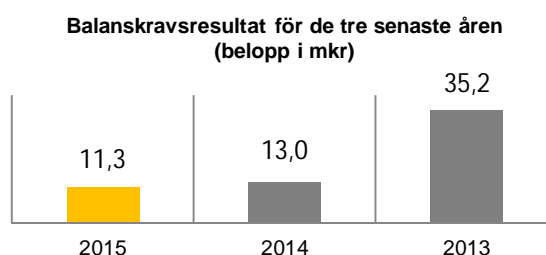

Bedömning

I förvaltningsberättelsen görs en utvärdering av måluppfyllelsen avseende de finansiella målen. Kommunstyrelsens bedömning är att två av tre finansiella mål är uppfyllda för 2015. Verksamhetens nettokostnader (exkl. finansnetto) har ökat under 2015 med 4,5%. Skatteintäkter och statsbidrag har ökat under 2015 med 4,0%. Således har målet att kostnaderna inte ska öka mer procentuellt än skatteintäkter och statsbidrag inte uppfyllts.

5.3 Balanskravet

I årsredovisningens förvaltningsberättelse framgår att balanskravet uppnås för 2015 med ett balanskravsresultat om 11,3 mkr. Det finns inga tidigare underskott att täcka. Kommunen har sedan tidigare gjort en avsättning på 60,9 mkr i en resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med reserven är att utjämna skatteintäkter över en konjunkturcykel

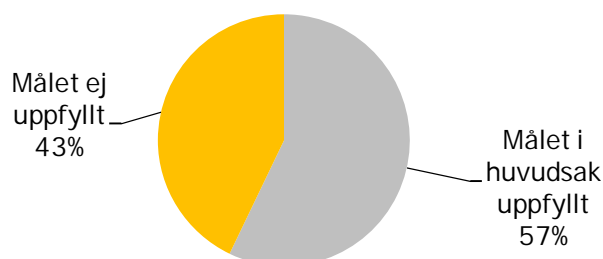

I bokslutet för 2013 gjordes en avsättning på 22,5 mkr och totalt uppgår resultatutjämningsreserven till 83,4 mkr. För 2015 finns ingen möjlighet till ytterligare avsättning till resultatutjämningsreserven då balanskravsresultatet understiger en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Vi kan konstatera att balanskravet har uppfyllts för 2015.

5.4 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning skall anges i budgeten och utvärderas och följas upp av kommunstyrelsen i delårsrapporten respektive årsredovisningens förvaltningsberättelse. Vidare skall revisorerna bedöma måluppfyllelsen samt yttra sig till fullmäktige om denna. För att möjliggöra utvärdering, uppföljning och bedömning av måluppfyllelsen är det nödvändigt att antalet mål är rimligt samt att målen är konkreta och mätbara.

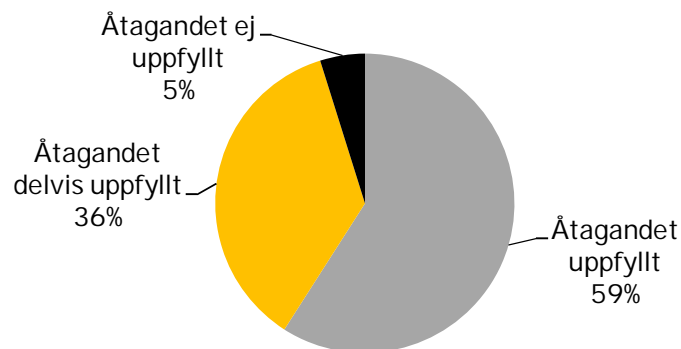
Övergripande mål

I årsredovisningen redogörs att de generella bedömningskriterierna för de övergripande målen skall anses i huvudsak uppfyllda om mer än 50 % av nämndernas åtagande är helt uppfyllda. Av uppföljningen ovan framgår att av de sju övergripande mål är fyra mål uppfyllda och tre mål uppfylls ej. I förvaltningsberättelsen görs en utvärdering och bedömning av måluppfyllelsen avseende de finansiella målen och verksamhetsmålen. Efter redogörelsen gör kommunen en sammantagen bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts för 2015.

Nämndernas åtagande Nämnderna har beslutat om åtaganden som grundar sig på kommunens övergripande mål. Respektive nämnd har också tagit fram mätmetoder, nyckeltal eller andra verksamhetsmått som visar på resultatet för åtagandet.

Uppföljning av nämndernas åtagande

Av uppföljningen ovan framgår att sammantaget för nämnderna att 49 åtagande uppfylls. 30 åtagande uppfylls delvis. Fyra av 77 åtagande uppfylls ej. Störst förbättringspotential finns hos Samhällsbyggnadsnämnden där ett av ett åtagande uppfylls ej. Sex åtagande uppfylls delvis och fyra av elva åtagande uppfylls.

6. Sammanfattande bedömning

Efter granskningen av årsredovisningen för 2015 är vår sammanfattande bedömning följande:

- Det lagstadgade balanskravet har uppfyllts.
- Två av tre finansiella mål antagna av Kommunfullmäktige bedöms vara uppfyllda. Målet att nettokostnaderna inte ska öka procentuellt mer än skateintäkter och bidrag uppfylls ej för 2015.
- Fyra av sju verksamhetsmål bedöms i huvudsak vara uppfyllda. Tre mål bedöms ej vara uppfyllda. Kommunen bedöms, utifrån fastställda mål, uppnått god ekonomisk hushållning för 2015.
- Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av Ystads kommuns resultat och ställning. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Ystad den 30 mars 2016

Daniel Lantz
Auktoriserad revisor

7. Källor

Intervjuade

- Carola Nilsson, redovisningschef
- Hans Persson, budgetchef
- Helen Larsson, ekonom
- Elisabeth Eljertsson, ekonom
- Daniel Hirvonen, ekonom

Dokument

- Årsredovisning 2015 och 2014
- Delårsrapport per 2015-08-31
- Bokslutsrapport per 2015-12-31
- Bokslutsbilagor 2015
- Budget för 2015 och planer för 2016-2018